

STANDARDIZACIJA

Bilten SAVEZNE KOMISIJE ZA STANDARDIZACIJU

SADRŽAJ

	<i>Strana</i>
<i>Inženjeri-standardizeri u SAD</i>	63
<i>Predlog standarda: Čelici za noseće konstrukcije</i>	64
<i>Predlog standarda: Badem</i>	68
<i>Predlog standarda: Pomorandža (narandža)</i>	69
<i>Predlog standarda: Mandarine</i>	70
<i>Predlog standarda: Limunovi</i>	71
<i>Predlog standarda: Nar (šipak, kalinka)</i>	72
<i>Predlog standarda: Spoljne gume za skutere i njihove prikolice</i>	73
<i>Predlog standarda: Dvodelni ravni naplaci za skutere i njihove prikolice</i>	74
<i>Predlog standarda: Električni motori za naizmeničnu struju — nazivne snage</i>	75
<i>Predlog standarda: Telefonski kablovi za međumesne mreže</i>	76
<i>Anotacija predloga standarda iz oblasti tekstilne industrije</i>	80
<i>Anotacija predloga standarda za boce, aparate i pribor za tečne plinove</i>	80
<i>Izmene u privremenim JUS B.H0.001, B.H9.001 i B.H9.002</i>	81
<i>Ispravka objavljenih jugoslovenskih standarda</i>	82
<i>Međunarodna standardizacija:</i>	
— <i>primljena dokumentacija</i>	82
— <i>primljeni inostrani standardi</i>	83

3

MART — 1958 — MART
BEOGRAD

Izdavač:
SAVEZNA KOMISIJA ZA STANDARDIZACIJU
Beograd — Admirala Geprata 16

Odgovorni urednik:
ing. Slavoljub Vitorović

Štampa:
BEOGRADSKI GRAFIČKI ZAVOD
Beograd

INŽENJERI-STANDARDIZERI U SAD

U SAD ušao je u praksu naziv »inženjer-standardizer« (Standards Engineer), pa je čak obrazovano i njihovo udruženje inženjera standardizera. S obzirom na tu interesantnu pojavu, u ovom članku daćemo izvesna korisna obaveštenja.

Društvo inženjera-standardizera potiče od Kluba standardizera koji je bila osnovala grupa oduševljenih pobornika standardizacije, u cilju razmene ličnih gledišta o standardizaciji. Godine 1948, sa više od 100 članova, Klub je reorganizovan i formalno pretvoren u Društvo inženjera-standardizera sa sedištem u gradu Kamdenu u državi Njudžersi.

Cilj Društva je pribavljanje sredstava putem kojih se omogućuje inženjerima-standardizerima i ostalim stručnim licima koja su zainteresovana za standardizaciju, da na sastancima ili putem publikacija Društva tretiraju problematiku standardizacije. Svrha ovog Društva je takođe da potpomaže standardizaciju kao sredstvo unapređenja narodne privrede i da podiže nivo poznavanja tehnike i primene standarda koje razrađuju i publikuju odgovarajuće institucije za standardizaciju.

Glavna aktivnost Društva sprovodi se putem regionalnih sastanaka, koji se održavaju u raznim sekcijama Društva. U ovom trenutku Društvo ima 10 sekcija u SAD i 2 u Kanadi. Na dnevnom redu sastanaka sekcija diskutuju se problemi kao što su:

- preimućstva standardizacije u trgovini;
- standardizacija i njen efekat na program kontrole kvaliteta;
- potreba u novim inženjerima za postojeći razvoj nauke i tehnike;
- bezbednosti u proizvodnji, kao odraz standardizacije;
- obaveznost rukovodstva u pogledu standardizacije, i sl. problemi.

Važna vaspitna delatnost Društva je publikovanje njegovog tromesečnog časopisa »Standards Engineering«. U njemu se donose referati koji se podnose na sastancima sekcija, i originalni članci uglednih stručnjaka iz oblasti standardizacije. Časopis objavljuje novosti o aktivnosti Društva, njegovih sekcija i pojedinih članova i daje prikaze nove literature i članaka o standardizaciji.

Društvo održava godišnju skupštinu i to, obično, poslednje nedelje u mesecu septembru. Poslednja je održana u Njujorku, od 23-25 septembra 1957 godine. Obiman dnevni red sadržavao je i sledeće tačke:

- standardi i rukovođenje;
- tehnika i priprema standarda;
- izvori informacija za standarde;
- stavljanje na raspolaganje industriji informacija o standardima;
- smanjenje troškova (analiza cena).

Pristup u članstvo dozvoljen je svima licima koja rade ili su zainteresovana za rad na standardizaciji i koja ispunjavaju uslove prema pravilniku Društva. Članstvo se deli na 4 stepena: pravi član (fellow), član (member), vanredni član (associate) i student. Kroz ove stepene Društvo izražava stepen iskustva i zrelosti svojih članova.

Članstvo u stepenu pravog člana daje se samo na poziv Upravnog odbora (Board of Directors). Ovaj stepen daje se, uglavnom, samo članu koji ima neki značajan originalan rad koji je doprineo unapređenju standardizacije na tehničkom, industriskom i komercijalnom polju.

Broj članstva naglo se povećava i sada obuhvata preko 500 članova. Mnoga preduzeca potstakla su svoje inženjere-standardizere da uzmu aktivnog učešća u delatnosti Društva stimulirajući to obezbeđenjem prostoriya za sastanke i na mnoge druge načine.

U daljem razvoju Društva predviđa se: ustanovljenje medalje za rad na standardizaciji ili stipendije za studente koji to zasluže podnošenjem nekog referata ili teze o nekom važnom problemu iz oblasti standardizacije; osnivanje katedre za standardizaciju na nekom univerzitetu putem saradnje neke prosvetne institucije i, ustanovljavanje programa fakultetskih predavanja o standardizaciji.

I bivši predsednik SAD, Herbert Huver, bio je jedan od pionira inženjera-standardizera. U znak priznanja za njegov rad na standardizaciji proglašen je za doživotnog pravog člana Društva inženjera-standardizera.

Predlog br. 2542

ČELICI ZA NOSEĆE KONSTRUKCIJE
Tehnički propisi za izradu i isporuku

DK 669.14
JUS C.B9.022

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1 jun 1958

1 Opseg standarda

Ovim standardom obuhvaćeni su čelici koji se upotrebljavaju za izradu čeličnih objekata kao što su mostovi, konstrukcije u hidrogradnji i građevinarstvu, rezervoari, dizalice, stubovi za dalekovode, okretnice, prenosnice, kolske vage, itd.

2 Oblik, mere i tolerancije mera

Čelici obuhvaćeni ovim standardom izrađuju se u obliku vruće valjanih profila¹⁾ i šipki²⁾, debelih i srednjih limova, sa merama prema odgovarajućim standardima mera i tolerancija mera za vruće valjane čelične proizvode.

3 Poreklo čelika

Čelici na koje se ovaj standard odnosi proizvode se po pravilu u Simens-Martinovim pećima ili po nekom drugom postupku koji garantuje sve osobine zahtevane ovim standardom.

4 Vrste čelika i hemiski sastav

Hemiski sastav čelika obuhvaćenih ovim standardom ne propisuje se.

Oznaka čelika i maksimalni sadržaj pojedinih elemenata moraju odgovarati specifikacijama navedenim u tabeli 1.

Tabela 1: Oznake i maksimalni dozvoljeni sadržaj elemenata

Oznaka		Maksimalni dozvoljeni sadržaj u %									
		u šarži:						u gotovom proizvodu			
Standardna	Tehnička	C	Si	Mn	P	S	(P+S)	C	P	S	(P+S)
Č. 0360	Č. 37-A	0,20			0,08	0,06		Profil i lamele:			
Č. 0361	Č. 37-B	0,20			0,06	0,06	0,10	0,24	0,07	0,084	0,11
Č. 0362	Č. 37-C	0,20			0,06	0,05	0,09	Limovi:			
Č. 0363	Č. 37-D	0,18			0,04	0,04	0,07	0,25	0,084	0,084	0,14
Č. 0460	Č. 44-A	0,20	0,35	1,00	0,08	0,06					
Č. 0461	Č. 44-B	0,20	0,35	1,00	0,06	0,06					
Č. 0462	Č. 44-C	0,20	0,35	1,00	0,06	0,05					
Č. 0463	Č. 44-D	0,18	0,35	1,00	0,04	0,04					
Č. 0560	Č. 52-A	0,20	0,60	1,50	0,06	0,05					
Č. 0561	Č. 52-B	0,20	0,60	1,50	0,06	0,05					
Č. 0562	Č. 52-C	0,20	0,60	1,50	0,06	0,05					
		0,15	0,60	1,80	0,06	0,05					
Č. 0563	Č. 52-D	0,20	0,60	1,50	0,04	0,04					
		0,15	0,60	1,80	0,04	0,04					

Primedba: Eventualne legirajuće elemente proizvođač bira po svom nahođenju

¹⁾ Termin »profil« odnosi se na čelike poprečnog preseka oblika: I, U, T, L i sl.

²⁾ Termin »šipka« odnosi se na čelike poprečnog preseka oblika: okrugli, kvadratni, pljosnati, itd.

5 Mehaničke osobine i smernice za upotrebu

Mehaničke osobine čelika na koje se ovaj standard odnosi moraju odgovarati specifikacijama navedenim u tabeli 2.

Tabela 2: Mehaničke osobine¹⁾

Oznaka		Zatezna čvrstoća σ_m kg/mm ²	Granica razvlačenja σ_v min kg/mm ²	Izduženje ²⁾ σ_5 % min		Savijanje a = deblj epruv. D = prečn. vajka α = ugao savij.	Žilavost ρ_{2v} min kgm/cm ²	Varivost	
Standardna	Tehnička			po- dužno	popre- čno				
Č.0360	Č.37—A	37 do 45 ³⁾	24 ⁴⁾	25	22	$\alpha = 180^\circ$ D = a, za po- dužni pravac D = 2a za po- prečni pravac	3,5 kod +20°C	Ne garantuje se	
Č.0361	Č.37—B	37 do 45 ³⁾	24 ⁴⁾	25	22			Garantuje se	
Č.0362	Č.37—C	37 do 45 ³⁾	24 ⁴⁾	25	22			3,5 kod 0°C	Garantuje se
Č.0363	Č.37.—D	37 do 45 ³⁾	24 ⁴⁾	25	22			3,5 kod -20°C	Garantuje se
Č.0460	Č.44—A	42 do 52	30	24	21	$\alpha = 180^\circ$ D = a, za po- dužni pravac, D = 2a, za po- prečni pravac	3,5 kod +20°C	Ne garantuje se	
Č.0461	Č.44—B	42 do 52	30	24	21			Garantuje se	
Č.0462	Č.44—C	42 do 52	30	24	21			3,5 kod 0°C	Garantuje se
Č.0463	Č.44—D	42 do 52	30	24	21			3,5 kod -20°C	Garantuje se
Č.0560	Č.52—A	50 do 64	35	23	22	$\alpha = 180^\circ$ D = 2a, za po- dužni pravac, D = 3a, za po- prečni pravac	3,5 kod +20°C	Ne garantuje se	
Č.0561	Č.52—B	50 do 64	35	23	22			Garantuje se	
Č.0562	Č.52—C	50 do 64	35	23	22			3,5 kod 0°C	Garantuje se
Č.0563	Č.52 D	50 do 64	35	23	22			3,5 kod -20°C	Garantuje se

¹⁾ Navedene vrednosti mehaničkih osobina važe za debljine do 50 mm; vrednosti mehaničkih osobina za debljine iznad 50 mm moraju se ugovoriti.

²⁾ Ispitivanje savijanjem u poprečnom pravcu vrši se samo kod limova i širokog pljosnatog čelika, ako se opterećuju u poprečnom pravcu, što mora biti navedeno u porudžbini.

³⁾ Dozvoljava se da donja granica zatezne čvrstoće može biti za 2 kg/mm² niža, odnosno da gornja granica bude za 5 kg/mm² viša.

⁴⁾ Preporučuje se da maksimalna vrednost granice razvlačenja ne prekorači 36 kg/mm².

Smernice za upotrebu

Čelici sa oznakama Č. 0360, Č. 0460 i Č. 0560 upotrebljavaju se za zakovane konstrukcije i za pritisnute delove zavarenih konstrukcija.

Čelici sa oznakama Č. 0361, Č. 0461 i Č. 0561 upotrebljavaju se kao normalne vrste visokovrednih čelika za zategnute delove nosećih zavarenih konstrukcija.

Čelici sa oznakama Č. 0362, Č. 0363, Č. 0462, Č. 0463, Č. 0562 i Č. 0563 upotrebljavaju se kao visokovredne vrste čelika za konstrukcije, odnosno delove konstrukcija kod kojih postoji opasnost od krtog loma u većoj meri (veći uticaj unutrašnjih napona od zavarivanja, veći diskontinuiteti, veće opterećenje i niža temperatura, uticaj hladne deformacije i udarnih opterećenja, veći uticaj zarezova i t.d.).

6 Varivost

6.1 Sučeono zavareni spojevi čelika sa garantovanom varivošću, ispitani prema odredbama tač. 9.61, moraju biti sposobni da se saviju za ugao 140° oko valjka prečnika koji je ravan dvostrukoj debljini epruvete (D = 2a). Prilikom savijanja na zavarenom spoju ne sme doći do pojave prskotina.

6.2 Tvrdća na preseku vara, ispitana prema odredbama tač. 9.62, ni na jednom mestu preseka ne sme biti veća od 350 HV.

7 Površina; spoljne i unutrašnje greške

Površina mora biti glatka shodno postupku izrade.

Površinske greške kao što su brazgotine, ljuska vost, prevaljanost, rapavost na ivicama i sl. mogu se tolerisati ukoliko ne utiču na upotrebljivost materijala u namenjene svrhe; one se mogu odstraniti podesnim alatom za čišćenje, ali pri tome se ne smeju preći granice dimenzionalnih tolerancija. Čišćenje se mora izvršiti sa blagim prelazima.

Unutrašnje greške, kao što su usahline (lunker), gasni mehurići, uključenja peska i sl., ukoliko ne utiču na upotrebljivost materijala, dozvoljene su.

Greške se mogu popraviti kovanjem ili varenjem samo uz saglasnost poručioaca. Na limovima se ne sme pokazivati pojava dvoplatnosti.

8 Ravnanje

Čelici obuhvaćeni ovim standardom po pravilu se isporučuju bez posebnog ravnanja, ukoliko se u porudžbini drugačije ne zahteva.

9 Ispitivanje

Osobine propisane ovim standardom ispituju se na sledeći način.

9.1 **Kontrola površine** vrši se očnim pregledom uz eventualno čišćenje sumnjivih mesta.

9.2 **Proveravanje mera i tolerancija** vrši se odgovarajućim mernim alatom.

9.3 **Ispitivanje zatezanjem**

Za postupak ispitivanja kao i za oblik, dimenzije i način izrade epruvete, merodavan je standard JUS C.A4.002.

9.4 **Ispitivanje savijanjem**

Za postupak ispitivanja kao i za oblik, dimenzije i način izrade epruvete, merodavan je standard JUS C.A4.005.

9.5 **Ispitivanje žilavosti**

Za postupak ispitivanja merodavan je standard JUS C.A4.004.

Za oblik i dimenzije epruvete merodavan je standard JUS C.A4.004 — sl. 2, sa tom razlikom, da umesto cilindričnog žleba mora biti izrađen žleb u obliku slova V. Bočne strane žleba moraju biti pod uglom 45° , a koren izrađen sa zaobljenjem $r = 0,25$ mm. Žleb mora biti izrađen glodalom.

Uzorak za izradu epruvete uzima se kod glave lima, na sredini, sa osom žleba upravnom na površinu lima. Za limove debljine do 25 mm uzorak se uzima kod površine, a za limove debljine iznad 25 mm uzorak se uzima iz sredine debljine lima.

9.6 **Ispitivanje varivosti**

9.61 Ispitivanje savijanjem zavarenog spoja (vidi tač. 6.1).

Za postupak ispitivanja kao i za oblik i dimenzije epruvete merodavan je standard JUS C.T3.051 — tač. 2.22.

Pri ispitivanju koren vara mora ležati u neutralnoj ili pritisnutoj zoni.

9.62 Ispitivanje tvrdoće vara (vidi tač. 6.2)

Ispitivanje se vrši po metodi Vickersa prema standardu JUS C.A4.003.

Na prelomljenom delu epruvete iz tač. 9.61 navari se jedan navar. Tvrdoća se ispituje na više raznih mesta preseka ovog navara. Ustanovljena maksimalna vrednost smatra se kao tvrdoća vara.

9.7 **Analiza hemiskog sastava**

Analizu hemiskog sastava vrši proizvođač kao sastavni deo fabričke kontrole. Analiza hemiskog sastava pri prijemu, po pravilu, ne vrši se.

10 Svrstavanje u skupine; obim ispitivanja; odbacivanje

10.1 **Svrstavanje u skupine**

10.11 Kod proveravanja osobina propisanih ovim standardom, materijal jedne isporuke svrstava se:

- a) po pravilu, u skupine koje potiču iz iste šarže a istih su ili srodnih oblika i debljina;
- b) sem toga čelici sa negarantovanom varivošću mogu biti svrstani još i u skupine iste vrste čelika koji potiču iz raznih šarži a istih ili srodnih oblika i debljina.

10.12 Jednu skupinu mogu sačinjavati čelici srodnog oblika a raznih veličina poprečnog preseka pod sledećim uslovima:

— limovi:

razlika najdebljeg i najtanjeg lima dotične skupine limova ne sme preći 2 mm za limove debljine do 20 mm, odnosno ne sme preći 5 mm za limove debljine iznad 20 mm.

— šipke i profili:

razlika najveće i najmanje debljine čelika u dotičnoj skupini čelika srodnog oblika ne sme preći 4 mm.

10.2 **Obim ispitivanja**

10.21 Ispitivanje varivosti

Na svakih 20 t ili započetih 20 t jedne šarže vrši se po jedno ispitivanje savijanjem zavarenog spoja i tvrdoće vara.

Na svakih 20 t ili započetih 20 t jedne šarže vrši se po jedno ispitivanje savijanjem zavarenog spoja i tvrdoće vara.

10.22 Ispitivanje mehaničkih osobina

10.221 Limovi

Od svake skupine odabira se 5% limova za ispitivanje, ili, ako se od izvaljanog materijala jedne brame seče više limova, onda se na svaku bramnu jedne skupine odabira po jedan lim za ispitivanje.

Na svakom odabranom limu vrši se po jedno ispitivanje zatezanjem i savijanjem na po jednoj epruveti uzetoj u pravcu i poprečno na pravac vlakana. Ako se limovi opterećuju u poprečnom pravcu vlakana, što mora biti navedeno u porudžbini, ispitivanje savijanjem poprečno na pravac vlakana ne vrši se.

Na svako jedno ispitivanje zatezanjem vrše se po 3 ispitivanja žilavosti; dobijena prosečna vrednost ova tri ispitivanja smatra se kao žilavost. Kod srednjih limova (deb. 3. do 4,75 mm uklj.) žilavost se, po pravilu, ne ispituje sem ako se ne ugovori; u tom slučaju uzimanje uzoraka, pripremanje epruveta i obim ispitivanja moraju se regulisati ugovorom.

10.222 Šipke i profili

10.2221 Na svakih 20 kom šipki, odnosno profila jedne skupine svrstane prema tač. 10.11a) vrši se po jedno ispitivanje zatezanjem i savijanjem. Na celu šaržu vrši se najviše po 3 ispitivanja obe vrste.

10.2222 Na svakih 100 kom šipki odnosno profila jedne skupine svrstane prema tač. 10.11b) vrši se po 5 ispitivanja zatezanjem ali najviše:

- po jedno ispitivanje za svakih 2000 kg ili započelih 2000 kg kod šipki, odnosno profila težine do 20 kg/m, odnosno
- po jedno ispitivanje za svakih 5000 kg ili započelih 5000 kg kod šipki, odnosno profila pojedinačne težine iznad 20 kg/m.

Po jedno ispitivanje savijanjem vrši se na svakih 5 ispitivanja zatezanjem.

Kod širokog pljosnatog čelika kao jedno ispitivanje savijanjem smatra se ispitivanje na epruvetama u pravcu i poprečno na pravac vlakana. Ako se široki pljosnati čelik opterećuje u poprečnom pravcu vlakana, što mora biti navedeno u porudžbini, ispitivanje savijanjem poprečno na pravac vlakana ne vrši se.

10.2223 Po 3 ispitivanja žilavosti vrše se na svako jedno ispitivanje zatezanjem kod skupina svrstanih po tač. 10.11a) ili 10.11b); dobijena prosečna vrednost ova tri ispitivanja smatra se kao žilavost.

10.23 Prema dogovoru poručioca i proizvođača obim ispitivanja se može povećati za sve vrste čelika obuhvaćenih ovim standardom izuzev za Č. 0360, Č. 0460 i Č. 0560.

10.3 Odbacivanje

10.31 Limovi

Ako se na odabranom limu neke skupine pri bilo kojoj vrsti ispitivanja, izuzev žilavosti, ne postignu zadovoljavajući rezultati, izvršiće se dva naknadna ispitivanja iste vrste na epruvetama uzetim iz istog odabranog lima. Ako bilo koje od ovih naknadnih ispitivanja nije zadovoljavajuće, odabrani lim odnosno svi ostali limovi iste brame odbacuju se. Zatim se ista vrsta ispitivanja ponavlja na drugim dvema epruvetama uzetim od druga dva lima koji potiču iz različitih izvaljanih brama iste skupine; ako bilo koje od ponovnih ispitivanja ne zadovolji, može se odbaciti cela dotična šarža, a u svakom slučaju odbacuje se dotična skupina limova.

Ako je rezultat ispitivanja žilavosti na odabranom limu nezadovoljavajući, dotični odabrani lim se odbacuje i pristupa ispitivanju žilavosti na svakom pojedinačnom limu dotične skupine; svaki pojedinačni lim sa nezadovoljavajućim rezultatom žilavosti odbacuje se.

10.32 Šipke i profili

Ako se prilikom prvih ispitivanja ne postignu zadovoljavajući rezultati, izvršiće se druga dva ispitivanja iste vrste na epruvetama uzetim od druge dve čelične šipke, odnosno profila iste skupine. Ako se pri bilo kome od ovih naknadnih ispitivanja ne postigne propisani rezultat dotična skupina čeličnih šipki, odnosno profila odbacuje se.

10.33 U slučaju da se nezadovoljavajuće osobine materijala mogu naknadnim postupkom popraviti, isporučilac ima pravo da posle izvršene popravke predloži materijal na ponovan prijem.

11 Označavanje

11.1 Na svakoj isporučenoj čeličnoj šipci i profilu težine 15 kg/m i više, odnosno na svakom isporučenom limu, moraju se utisnuti oznake: proizvođača, vrste čelika prema tabeli 2 (standardna oznaka), broja šarže ako se isporuka vrši po šaržama, i eventualno žig prijemnog organa.

Utisnute oznake na limovima moraju se uokviriti belom masnom bojom.

Pored navedenih oznaka, na svakom limu moraju biti belom masnom bojom ispisani: dimenzije lima i broj pozicije prema porudžbini.

11.2 Čelične šipke, odnosno profili, težine do 15 kg/m, ukoliko se isporučuju nevezano, označavaju se prema dogovoru poručioca i proizvođača; a ako se isporučuju u vezama, uz svaku vezu mora se prikačiti pločica od lima ili tvrdog papira sa oznakama navedenim u tač. 11.1.

11.3 Mesto i veličina oznake bira se u skladu sa standardom JUS C.B0.002 — tač. 6.

12 Dokazivanje kvaliteta

Dokazivanje kvaliteta čelika obuhvaćenih ovim standardom može se izvršiti:

a) sa izdavanjem atesta; u atestu se moraju navesti rezultati ispitivanja osobina propisanih ovim standardom. U rezultatima o hemiskoj analizi moraju se navesti, sem za sve navedene elemente u tabeli 1, još i sadržaj za hrom, bakar i eventualni legirajući element, a kod čelika Č. 0360, Č. 0361, Č. 0362 i Č. 0363 pored toga još i sadržaj za silicijum i mangan.

b) sa izdavanjem atesta uz prisustvo prijemnog organa poručioca kod proveravanja kvaliteta čelika. Poručilac je dužan da u svojoj porudžbini navede jedan od pomenutih načina dokazivanja kvaliteta, po svom izboru.

Predlog br. 2543

BADEM

DK 634.551
JUS E.B2.048Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1 jun 1958**1 Opseg**

Ovaj predlog standarda odnosi se na slatke plodove badema u ljusci i jezgre badema (*Amygdalus communis* L).

2 Opšte osobine

Plodovi badema moraju biti potpuno zreli, suvi, zdravi, celi, bez ikakvih ostataka vlakana i lupine na ljusci, prijatnog ukusa i mirisa, boje žuto-smeđe ili zlatno-žute (ako se suši na suncu); ne smeju biti crne boje. Ljuska badema ne sme biti oštećena, natrula ili plesniva.

3 Razvrstavanje

3.1 Badem u ljusci razvrstava se prema tvrdoći ljuske na mekiše, polumekiše, polutvrdiše i tvrdiše.

3.11 Mekiši su plodovi badema čije se ljuske mogu lako lomiti pod pritiskom prstiju.

3.12 Polumekiši su plodovi badema koji se teže lome među prstima, ali lako na zubima, tako da jezgra ostaje cela u većini slučajeva.

3.13 Polutvrđiši su plodovi badema koji se teško lome među prstima, ali lako sa drugim plodom badema.

3.14 Tvrđiši su plodovi badema koji se teško lome s drugim plodom, a većinom se razbijaju pod udarom tvrdih predmeta.

3.2 Prema kvalitetu, plodovi badema dele se na: kvalitet I, kvalitet II i kvalitet III.

3.21 Kvalitet I

U ovaj kvalitet spadaju plodovi badema iste sorte plemenitog badema, koji moraju biti krupni, sortirani. U jednom kilogramu badema može da bude: kod mekiša 250 komada, a kod polumekiša 200 komada.

Debljina ljuske ploda badema u sredini izbočene strane može biti najviše 1,2 mm, merena u sredini ploda.

Gorkih plodova badema ne sme da bude kod ovog kvaliteta.

Dozvoljava se do 5% plodova sa 2 jezgra u plodu.

3.22 Kvalitet II

U kvalitet II spadaju plodovi badema iste sorte, srednje krupni i sortirani prema krupnoći, tj. prema broju plodova u 1 kg i to, kod:

- tvrdiša 250 komada,
- polutvrđiša 280 komada,
- polumekiša 300 komada,
- mekiša 340 komada.

Ne dozvoljava se nikakva primesa gorkih plodova badema.

Dozvoljava se do 8% plodova badema sa 2 jezgra u plodu.

3.23 Kvalitet III

Ovde spadaju plodovi badema koji po svome kvalitetu ne odgovaraju kvalitetu I i II. Plodovi ne moraju da budu sortirani i mogu biti razne veličine, ali moraju biti zdravi.

Dozvoljava se da u kvalitetu III može da bude do 5% gorkih badema.

4 Ambalaža

Plodovi badema svih kvaliteta pakuju se u jutane vreće JUS F.G4.020 red. br. 4 i 5.

5 Jezgre badema

Jezgre badema moraju biti zrele, suve, zdrave, cele, pokrivenne smeđom pokožicom, bez povreda; na prelomu moraju da budu bele boje, prirodnog mirisa i ukusa, bez ikakvih drugih primesa.

5.1 Prema kvalitetu, jezgre badema razvrstavaju se na kvalitet I, kvalitet II i kvalitet III.

5.11 Kvalitet I

U ovaj kvalitet spadaju jezgre ujednačene po veličini, krupne, pojedinačne (bez primesa dvojnih jezgri — blizanaca), sa najviše 800 komada u 1 kilogramu, bez primesa gorkih jezgri.

5.12 Kvalitet II

U ovaj kvalitet spadaju jezgre srednje krupnoće, ujednačene po veličini sa najviše 1200 komada u 1 kilogramu.

Dozvoljava se da bude do 10% dvojnih plodova (duplica) i do 2% gorkih badema.

5.13 Kvalitet III

Ovde spadaju jezgre badema koje ne spadaju u kvalitet I i II, razne veličine, ali moraju da budu zdrave.

Dozvoljava se da bude do 20% slomljenih i do 30% dvojnih jezgri kao i do 5% gorkih plodova badema. Jezgre ne smeju biti užegnute, ni imati stranih primesa.

6 Analiza

Jezgre badema pakuju se u:

- zatvorene američanske sanduke JUS D.F1.031,
- zatvorene kabinetne sanduke JUS D.F1.032,
- tekstilne vreće JUS F.G4.020 red. br. 8.

7 Opšti uslovi za sveže voće i povrće predviđeni su standardom JUS E.B1.010.

Predlog br. 2544

POMORANDŽA (NARANDŽA)

DK 634 31
JUS E.B2.071Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1 jun 1958**1 Opseg**

Ovaj predlog standarda odnosi se na plodove plemenitih sorti pomorandže (*Citrus sinensis* L.).

2 Razvrstavanje

Plodovi pomorandže razvrstavaju se prema boji mesa i prema kvalitetu.

2.1 Prema boji mesa plodovi pomorandže razvrstavaju se na pomorandže sa žutim i pomorandže sa crvenim mesom.

2.2 Prema kvalitetu plodovi pomorandže razvrstavaju se na: kvalitet ekstra, kvalitet I i II.

2.21 Kvalitet ekstra

U ovaj kvalitet spadaju pomorandže iste sorte, zrele, zdrave, čvrste, sočne, slatko-nakiselog ukusa i karakteristično prijatnog mirisa; zatim, sortirane, potpuno obojene žuto-narandžastom bojom, bez izraslina i ozleda na kori (epidermisu), bez oštećenja od bolesti, štetočina i mehaničkih povreda, sa finom korom pričvršćenom uz meso. Plodovi ne smeju da budu oštećeni od mraza.

Prečnik plodova pomorandži ovog kvaliteta mora da bude najmanje 65 mm; plodovi moraju biti pravilnog oblika, bez ikakvih deformacija ili drugih vidljivih nedostataka.

Dozvoljava se najviše 2% plodova koji imaju manje površinske ozlede, ali koje ne utiču na trajnost čuvanja plodova.

2.22 Kvalitet I

U ovaj kvalitet spadaju plodovi iste sorte, zreli, zdravi, sortirani, sočni, slatko-nakiselog ukusa i prijatnog mirisa, čvrsti, žuto narandžaste boje, pravilnog oblika, bez mrlja i ozleda na kori, bez povrede od bolesti i štetočina. Plodovi ne smeju biti oštećeni od mraza.

Prečnik plodova pomorandži ovog kvaliteta mora imati najmanje 56 mm. Plodovi ne smeju biti

deformisani niti smeju pokazivati tragove bolesti (čadavica i dr.), štetočina (štitasta vaš i dr.), kao ni oštećenja od prskanja hemiskim preparatima.

Dozvoljeno je da bude najviše 10% plodova pomorandži koji imaju površinske ožiljke na kori, ali oni ne smeju uticati na trajnost plodova. Ožiljci ne smeju biti veći od 4 cm² na jednom plodu.

2.23 Kvalitet II

U ovaj kvalitet spadaju plodovi pomorandže iste sorte, zreli, zdravi, sočni, slatko-nakiselog ukusa i prijatnog mirisa, sveži, žuto-narandžaste boje. Dozvoljeno je da bude do 20% plodova pomorandži koji imaju površinske ožiljke na kori i mehaničke povrede.

3 Ambalaža

3.1 Plodovi pomorandže pakuju se u:

- letvarice za voće i povrće, JUS D.F1.038,
- letvarice za voće i povrće, JUS D.F1.039,
- letvarice za voće i povrće, JUS D.F1.040.

3.2 Plodovi pomorandže kvaliteta ekstra i kvaliteta I moraju biti umotani u svileni papir.

4 Oznake

Na svakom originalnom pakovanju moraju biti naznačeni sledeći podaci:

- naziv i mesto proizvođača,
- naziv sorte,
- oznaka kvaliteta (ekstra, kvalitet I itd.),
- neto težina,
- bruto i tara težina,
- datum proizvodnje.

5 **Opšti uslovi** za sveže voće i povrće predviđeni su standardom JUS E. B1.010.

Predlog br. 2545

MANDARINE

DK 634.322
JUS E. B2.072Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1 jun 1958**1 Opseg**

Ovaj predlog standarda odnosi se na plodove plemenitih sorti mandarine (*Citrus reticulata* Blanco).

2 Razvrstavanje

Plodovi mandarine se razvrstavaju prema dobu sazrevanja sorata i prema kvalitetu.

2.1 Prema dobu sazrevanja mandarine se dele na 2 grupe: rane i pozne sorte. U prvu grupu spadaju sorte: unšiu i klementina, a u drugu grupu domaća mandarina (havana) i Dancy tangerine.

2.2 Prema kvalitetu mandarine se dele na kvalitete: ekstra, kvalitet I (»standard«) i kvalitet II (»merkantil«).

2.21 Kvalitet ekstra

U ovaj kvalitet spadaju plodovi mandarina iste sorte, zreli, zdravi, sortirani, sočni, slatko nakiselog ukusa, pravilnog oblika, bez mehaničkih povreda na kori (epidermisu) i bez oštećenja od bolesti, štetočina i mrazeva. Plodovi moraju biti ubrani sa peteljkom koja je kratko odrezana na nivo površine ploda i sa ravnim presekom. Boja plodova ovog kvaliteta treba da bude kod sorata domaća (havana) i klementina žuto narandžasta, kod sorte unšiu početak prelaza iz zelene u žutu (ukoliko nije veštački izazvana žuta boja), a kod sorte Dancy tangerine crvena.

Mandarine ovog kvaliteta treba da imaju prečnik najmanje 52 mm po ekvatorijalnom preseku ploda; ne smeju imati nikakvih deformacija niti vidljivih nedostataka i treba da imaju specifične osobine sorte.

Dopušta se najviše 2% plodova koji imaju sitne površinske ozlede kore ali koje ne utiču na trajnost čuvanja plodova.

2.22 Kvalitet I (»standard«)

U ovaj kvalitet spadaju plodovi mandarina iste sorte, zreli, zdravi, sortirani, sočni, slatko naki-

selog ukusa, bez mehaničkih ozlede i bez oštećenja od bolesti, štetočina i mrazeva. Boja plodova kao što je navedeno kod kvaliteta ekstra. Mandarine ovog kvaliteta treba da imaju u prečniku najmanje 48 mm, i da su ubrane sa peteljkom kao kod prethodnog kvaliteta.

Dopušta se najviše 10% plodova koji imaju površinske ozlede kore, ali da ove ne utiču na trajnost čuvanja plodova.

2.23 Kvalitet II (»merkantil«)

U ovaj kvalitet spadaju plodovi mandarina iste sorte, zreli, zdravi, sortirani ili nesortirani, sveži, sočni, slatko nakiselog ukusa, bez mehaničkih povreda kore i bez oštećenja od bolesti i štetočina i mrazeva.

Dopušta se 10% plodova sa mehaničkim manama i nedovoljne kalibraže za druge kvalitete.

3 Ambalaža

3.1 Plodovi mandarine pakuju se u:

- letvarice za voće i povrće JUS D.Fl.038,
- letvarice za voće i povrće JUS D.Fl.039,
- letvarice za voće i povrće JUS D.Fl.040.

3.2 Plodovi mandarine kvalitete ekstra i kvaliteta I moraju biti umotani u svileni papir.

4 Oznake

Mandarine pakovane u ambalažu predviđenu tač. 3 ovog standarda moraju imati sledeće oznake:

- mesto, odnosno reon proizvodnje,
- naziv sorte,
- oznaka kvaliteta (extra, »standard«, »merkantil«)
- kalibraža plodova,
- naziv preduzeća (pošiljaoca).

Opšti uslovi za sveže voće i povrće predviđeni su standardom JUS E.B1.010.

Predlog 2 546

LIMUNOVI

DK 634.33
JUS E.B2.073Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1 jun 1958**1 Opseg**

Ovaj predlog standarda odnosi se na sveže plodove kulturnih sorata limuna (Citrus limon, Linn. Burmann).

2 Razvrstavanje

Prema kvalitetu limunovi se razvrstavaju na kvalitet: ekstra, kvalitet I («standard») i kvalitet II («merkantil»).

2.1 Kvalitet ekstra

U ovaj kvalitet spadaju plodovi limuna iste sorte, zdravi, sveži, sortirani, čvrsti, vrlo sočni, kiselog ukusa, bez semenki, tipičnog oblika za sortu, bez deformacija. Kora limuna mora biti glatka, ravna, bez mehaničkih povreda, debljine najviše 4 mm; bez oštećenja od bolesti i štetočina, boja blede žuta.

Plodovi limuna ovog kvaliteta treba da imaju najmanje 500 mm u prečniku, mereno po ekvatorijalnom preseku ploda najviše 65 mm.

Dopušta se 2% plodova koji imaju sitne površinske ozlede kore, ali da ove ne utiču na trajnost čuvanja plodova.

2.2 Kvalitet I («standard»)

U ovaj kvalitet spadaju plodovi limuna iste sorte, zdravi, sortirani, sveži, čvrsti, veoma sočni, jako kiselog ukusa, sa ili bez semenki; bez deformacija. Kora limuna treba da bude ravna bez mehaničkih povreda i bez oštećenja od bolesti i štetočina.

Plodovi ovog kvaliteta I («standard») moraju imati najmanje 46 mm u prečniku.

Dopušta se 10% plodova sa površinskim ozledama kore, ali da ove ne utiču na trajnost čuvanja plodova.

2.3 Kvalitet II («merkantil»)

U ovaj kvalitet spadaju plodovi limuna iste sorte ili mešanih sorata, zdravi, čvrsti, sočni, kiselog soka, sa ili bez semenki, ravne kore, blede žute boje, bez povreda i bez oštećenja od bolesti i štetočina.

Dopušta se 10% plodova koji ne odgovaraju navedenim uslovima.

3 Ambalaža**3.1 Plodovi limuna pakuju se u:**

- letvarice za voće i povrće JUS D.F1.038,
- letvarice za voće i povrće JUS D.F1.039,
- letvarice za voće i povrće JUS D.F1.040.

3.2 Plodovi limuna kvaliteta ekstra i kvaliteta I moraju biti umotani u svileni papir.**4 Oznake**

Limuni upakovani treba da imaju na omotu sledeće oznake:

- mesto, odnosno reon proizvodnje,
- naziv sorte,
- oznaku kvaliteta (ekstra, standard, merkantil),
- oznaku kalibra plodova,
- naziv preduzeća (pošiljaoca).

5 Opšti uslovi za sveže voće i povrće predviđeni su standardom JUS E.B1.010.

Predlog br. 2547

NAR (šipak, kalinka)

DK 634.19
JUS E.B2.076Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1 jun 1958**1 Opseg**

Ovaj predlog standarda odnosi se na plodove plemenitih sorti i divljih vrsti nara (*Punicum granatum* L).

2 Razvrstavanje

Nar se razvrstava prema ukusu i plemenitosti sorte i prema kvalitetu.

2.1 Prema ukusu i plemenitosti nar se deli na 4 grupe: slatki, slatko-kiseli, kiseli i divlji.

2.11 U grupu: »slatki nar« spadaju sorte nara: slatki barski, šerbetlija, slatki tankokorasti, konjski zubi, bejnari, izumnari, kara-mustira, sladun, karaderviš i sitan šipak.

2.12 U grupu »slatko-kiseli nar« spadaju sorte: slatko-nakselog ukusa, dividiš, glavaš, lifanka.

2.13 U grupu »kiseli nar« spadaju sorte: kiseli dividiš i drugi narevi kiselog ukusa, poznati pod imenom »kiseli nar«.

2.14 U grupu »divlji nar« spadaju izrazito kiseli plodovi nara sa samoniklih drveta u prirodnoj vegetaciji.

2.2 Prema kvalitetu nar se deli na: kvalitet I, II i III.

2.21 Kvalitet I

U ovaj kvalitet spadaju plodovi plemenitog nara iste sorte, zreli, pravilno razvijeni sa najviše 3 ploda u 1 kg i sa naročito izraženom bojom za dotičnu sortu.

Plodovi moraju biti bez oštećenja od bolesti i štetočina i bez mehaničkih povreda.

2.22 Kvalitet II

U ovaj kvalitet spadaju plodovi plemenitog nara, iste sorte, sortirani sa najviše 5 plodova u 1 kg. Plodovi moraju biti zreli, zdravi, karakteristične boje za dotičnu sortu, bez naprslina.

Dozvoljava se do 10% plodova oštećenih od bolesti, štetočina i mehaničkih povreda, koje ne utiču na njihov kvalitet pri transportu.

2.23 Kvalitet III

Ovde spadaju plodovi raznih plemenitih sorti nara, nesortirani ali približno iste veličine. Plodovi moraju biti zreli, zdravi, bez naprslina.

Dozvoljava se do 20% plodova nara oštećenih od bolesti, štetočina i mehaničkih povreda, ali da ne utiču na njihov kvalitet pri transportu.

2.3 Divlji nar

Divlji nar ima izrazito kiseo ukus i većinom služi za preradu u sirup i druge prerađevine.

Plodovi divljeg nara moraju biti zreli, zdravi i bez naprslina i oštećenja.

3 Ambalaža

3.1 Plodovi plemenitih sorti nara pakuju se u:

- velike otvorene plitke letvarice JUS D.F1.022,
- srednje otvorene plitke letvarice JUS D.F1.023,
- jutane vreće JUS F.G4.020 red. br. 13 (samo za kvalitet III).

4 Opšti uslovi za sveže voće i povrće predviđeni su standardom JUS E.B1.010.

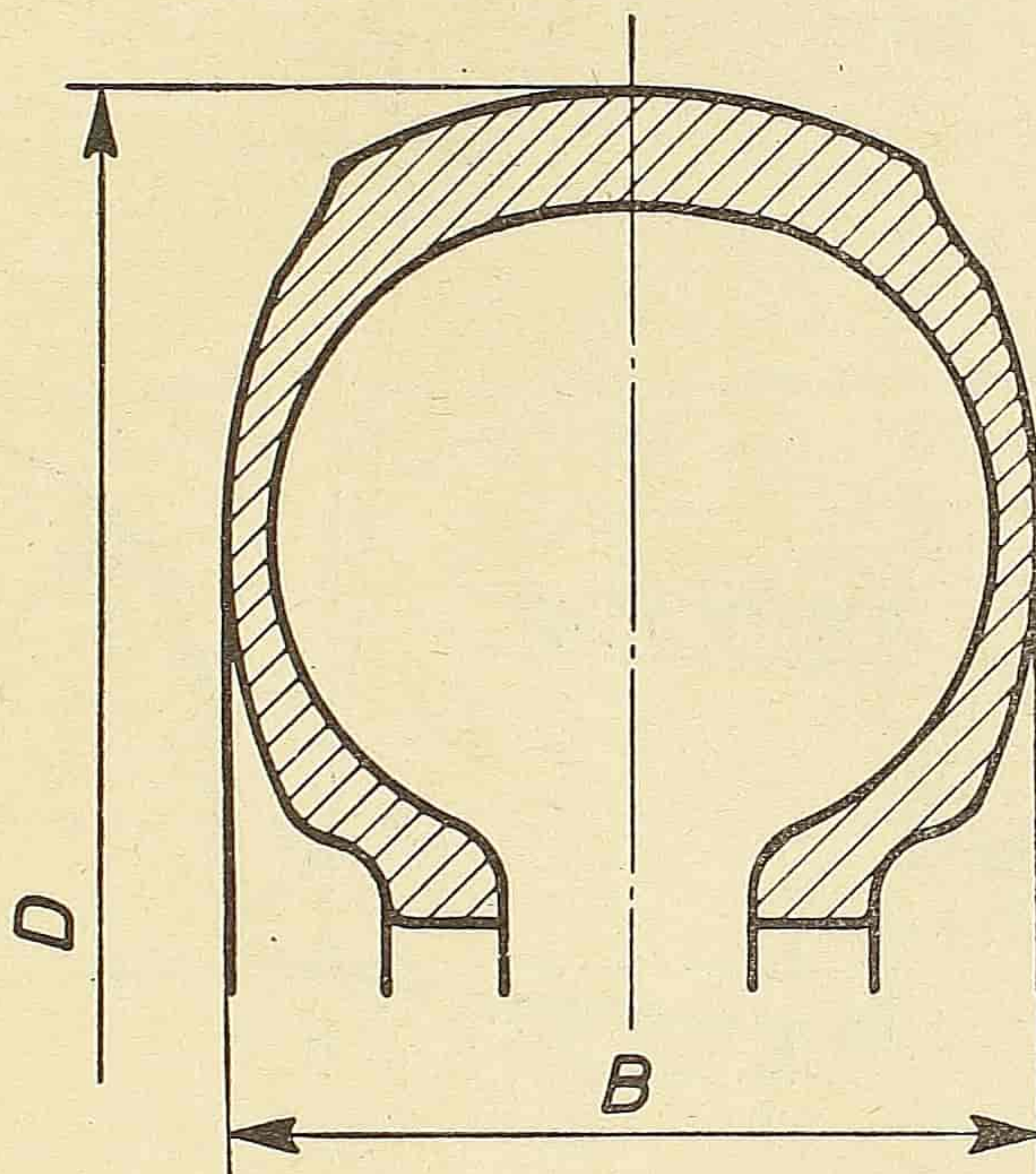
Predlog br. 2548

**SPOLJNE GUME ZA SKUTERE
i njihove prikolice**

 DK 629.11.012.55:629.118.6
 JUS G.E3.401

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1 jun 1958

U ovom standardu primenjene su jedinice veličina i njihove oznake po JUS A.A1.040.

U tehničkoj i drugoj dokumentaciji i u porudžbinama spoljne gume za skutere i njihove prikolice po ovom standardu označavaju se oznakom:

SPOLJNA GUMA (nazivna širina)—(prečnik) **JUS G.E3.401**

Primer: spoljna guma nazivne širine 4", prečnika naleganja na naplatak 8":

Spoljna guma 4,00 — 8 JUS G.E3.401

Oznaka gume Nazivna širina-preč- nik naplatka u inčima	Pripadajući naplatak po JUS M.N1.054	Širina gume B maks. mm	Prečnik gume D ± 6 mm	Poluprečnik		Nosivost u kp pri pritisku kp/cm ²			
				stat. ± 3 mm	dinam. ± 3 mm	1,0	1,5	0,2	2,25
4,00—8	2,45—8	180	420	196	200	100	140	180	200
3,50—10	2,45—10	96	442	203	207	90	130	165	185
(3,00—12)	2,15—12	85	468	222	224	80	115	145	160
3,25—12	2,15—12	88	487	228	230	80	115	145	160

- 1) Prečnik i širina gume važe za napumpanu a neopterećenu gumu.
- 2) Gume u zagradi samo za postojeće konstrukcije.
- 3) Pri izboru potrebne najmanje veličine gume za dato vozilo treba uzeti u obzir opterećenje svakog točka. Težina jedne osobe računa se 65 kp (kiloponda) + 10 kp prtljaga. Raspodela opterećenja na točkove skutera i prikolice utvrđuje se merenjem težine pojedinih točkova opterećenog vozila. U slučaju opterećenja jednom osobom ne sme se prekoračiti nosivost propisana za pritisak od 1,5 kp/cm²; u slučaju opterećenja dvema osobama ne sme se prekoračiti nosivost propisana za pritisak od 2,25 kp/cm²; ako skuter ima prikolicu, bez obzira da li je pomoćno sedište opterećeno, može se pritisak povećati do 2,5 kp/cm², a opterećenje za 10%.

Napomena: Za skutere se može upotrebiti i guma za bicikle sa žičanim rubom dimenzije 12½ × 2¼, sa držana u JUS G.E3.501, sa nosivošću od 91 kp pri pritisku punjenja od 2,5 kp/cm², i dinamičkim poluprečnikom od 154 mm.

Veza sa drugim standardima:

JUS M.N1.054 — Dvodelni naplaci za skutere.

JUS M.N0.012 — Motorna vozila. Definicije pojmova i veličina.

JUS G.E3.005 — Pneumatici za drumska vozila. Terminologija.

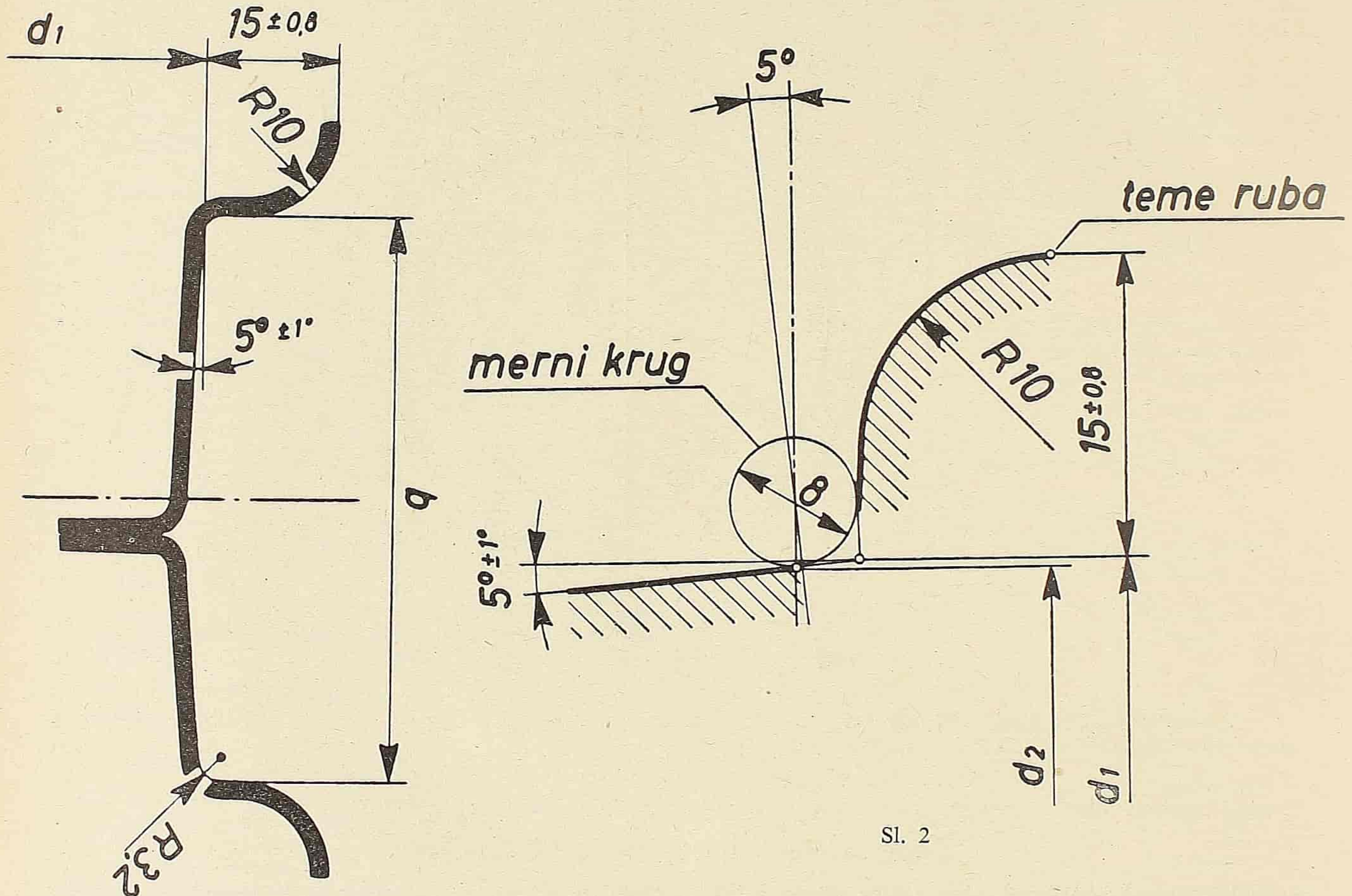

Predlog br. 2549

DVODELNI RAVNI NAPLACI
sa obostranim kosim ramenima
ZA SKUTERE I NJIHOVE PRIKOLICE

DK 629.11.012 61:629.118 6
JUS M.N1.054

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1 jun 1958

Sl. 1

Sl. 2

U tehničkoj i drugoj dokumentaciji i u porudžbinama, dvodelni ravni naplaci sa obostranim kosim ramenima za skutere i njihove prikolice po ovom standardu označavaju se oznakom:

NAPLATAK (nazivna širina)—(nazivni prečnik naleganja) JUS M.N1.054.

Primer: naplatak nazivne širine 2,45", nazivnog prečnika naleganja 8"

Naplatak 2,45" — 8 JUS M.N1.054

Oznaka naplatka Nazivna širina naleganja Nazivni prečnik inča	Širina između rubova $b \pm 1,5$ mm	Nazivni prečnik naleganja d_1 mm	Merni prečnik naleganja d_2 mm	O b i m $d_2 \pi \pm 1,2$ mm
2,45 — 8	62,2	202,4	210,7	633,7
2,45 — 10	62,2	253,2	252,5	793,3
2,15 — 12	55,0	304,0	303,3	952,8

Obim naleganja spoljne gume $d_2 \pi$ meri se mernom trakom prema JUS K.T1.841 (u pripremi), pri čemu je naplatak pritegnut žbicama i zaštićen protiv korozije.

Radialno bacanje naplatka na obimu prečnika naleganja d_2 i aksijalno bacanje na unutarnjim ivicama rubova naplatka ne smeju biti iznad 1,5 mm.

Veza sa drugim standardima:

JUS G.E3.401 — Spoljne gume za skutere i njihove prikolice.

JUS G.E3.005 — Pneumatici za drumska vozila. Terminologija.

JUS M.N0.050 — Motorna vozila. Terminologija na četiri jezika, sređena po decimalnoj klasifikaciji.

JUS K.T1.841 — Merne trake za naplatke sa obostranim kosim ramenima (u pripremi).

Predlog br. 2550	<p style="text-align: center;">Električne rotacione mašine Električni motori za naizmjeničnu struju NAZIVNE SNAGE</p>	<p style="text-align: right;">DK 621.313 333 JUS N.G4.005</p>
------------------	---	---

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1 jun 1958

Ovaj standard odgovara I.E.C. publikaciji br. 72, drugo izdanje, 1956 godine.

Standard se odnosi na asinhronne motore sa kaveznim rotorom i nogama za pričvršćivanje, snage od 0,8 do 125 kW za napone do 600 V i frekvenciju od 50 Hz.

Nazivne snage električnih motora	
kW	kW ¹⁾
0,8	
1,1	
1,5	2
2,2	3
3,7	4
5,5	6
7,5	8
	10
11	12,5
15	16
18,5	20
22	25
30	35
37	40
45	50
55	65
75	80
90	100
110	125

¹⁾ Vrednosti ovoga niza treba primenjivati samo izuzetno.

Predlog br. 2551

Telefonski kablovi za međumesne mreže
TD 00, TD 01, TD 05, TD 06DK 621.315.2
JUS N.C4.400Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1 avgust 1958**1 Opseg**

1.1 U opseg standarda spadaju sledeći kablovi:

TD 00 — Olovni kablovi sa zvezdastim četvorkama

TD 01 — Armirani kablovi sa zvezdastim četvorkama

TD 05 — Olovni kablovi sa DM četvorkama

TD 06 — Armirani kablovi sa DM četvorkama

1.2 Navedeni kablovi primenjuju se:

— u mesnim mrežama za pretplatničke vodove duže od 5 km,

— u mesnim mrežama za spojne vodove između reonskih centrala, između reonske centrale i pot-centrale ili između glavne i reonske centrale,

— u mrežnim grupama za mrežne vodove.

2 Označavanje

Kabl prema ovom standardu označuje se kao u sledećim primerima:

2.1 Olovni kabl za međumesne mreže sa 25 zvezdastih četvorki, prečnika provodnika 0,9 mm označuje se:

TD 00 — 25 × 4 × 0,9 JUS N.C4.400

2.2 Olovni kabl za međumesne mreže sa 25 DM četvorki, prečnika provodnika 0,9 mm označuje se:

TD 05 — 25 × 4 × 0,9 JUS N.C4.400

3 Konstrukcija**3.1 Provodnici**

3.11 Provodnici se izrađuju sa prečnikom 0,8; 0,9; 1,0; 1,2 i 1,4 mm.

3.2 Žile

3.21 Provodnici treba da budu obavijeni papirnim kordelom i jednim slojem papirne trake.

3.3 Elementi upredanja

3.31 Elemente upredanja sačinjavaju zvezdaste ili DM četvorke.

3.4 Olovni omotač

3.41 Debljina olovnog omotača za olovne kablove treba da odgovara tabeli I, a za armirane tabeli II.

3.5 Armatura

3.51 Armatura treba da se izradi od pljosnate žice trapezastog oblika ili čelične okrugle žice, prema tabeli III. Korak omotavanja žične armature ne sme da bude veći od 10-tostrukog niti manji od 5-tostrukog prečnika kabla preko olovnog omotača.

Tabela I

Prečnik jezgra kabla, mm	Debljina olovnog omotača mm	
	minimalna	nazivna računsa
do 15	1,3	1,45
„ 20	1,4	1,60
„ 25	1,5	1,70
„ 30	1,6	1,80
„ 35	1,7	1,90
„ 40	1,8	2,00
„ 45	1,9	2,15
„ 50	2,0	2,25
„ 55	2,1	2,35
„ 57,5	2,2	2,45
„ 60	2,3	2,55
„ 62,5	2,4	2,70
„ 65	2,5	2,80
„ 67	2,6	2,90
„ 70	2,7	3,00
„ 72	2,8	3,10
„ 75	2,9	3,25
„ 77,5	3,0	3,35
„ 80	3,1	3,45

Tabela II

Prečnik jezgra kabla mm	Debljina olovnog omotača mm	
	minimalna	nazivna računska
do 15	1,2	1,35
„ 20	1,3	1,45
„ 25	1,4	1,60
„ 30	1,5	1,70
„ 35	1,6	1,80
„ 40	1,7	1,90
„ 45	1,8	2,00
„ 50	1,9	2,15
„ 55	2	2,25
„ 57,5	2,1	2,35
„ 60	2,2	2,45
„ 62,5	2,3	2,55
„ 65	2,4	2,70
„ 67	2,5	2,80
„ 70	2,6	2,90
„ 72,5	2,7	3,00
„ 75	2,8	3,10
„ 77,5	2,9	3,25
„ 80	3,0	3,35

Napomena: Nazivna računska vrednost debljine olovnog omotača priznaje se kao osnov pri proračunu težina olova upotrebljenog za proizvodnju kabla.

Tabela III

Prečnik preko olovnog omotača mm	Debljina unutra- šnjeg zaštitnog sloja mm	Pljosnata žica trapeznog oblika			Pečnik okrugle žice mm	Debljina spoljaš. za- štitnog sloja mm
		debljina mm	Širina mm			
			spoljašna	unutrašnja		
do 10	1,8	—	—	—	1,4	2,0
preko 10 do 30	2,2	1,2	4,0	3,0	—	2,0
preko 30 do 55	2,5	1,4	4,9	4,0	—	2,0
preko 55 do	2,5	1,7	6,2	5,0	—	2,5

4 Električka svojstva

4.1 Otpor provodnika

4.11 Otpor petlji bilo koje fabričke dužine kabla sveden na 1 km na temperaturi od 20 °C ne sme da bude veći od vrednosti koje su date u tabeli IV.

Tabela IV

Prečnik provodnika mm	Električni otpor petlje Ω /km	
	Zvezdasta četvorka	DM četvorka
0,8	70,4	—
0,9	55,2	56,4
1,0	45,0	46,0
1,2	31,2	32,0
1,4	23,0	23,0

4.2 Razlika otpora

4.21 Razlika otpora između dve žile u istoj parici jedne fabričke dužine od 425 m ne sme da iznosi više od 1% od otpora petlje ove parice.

- 4.22 Razlika otpora između dve parice u istoj četvorki jedne fabričke dužine od 425 m ne sme da iznosi više od 2% od otpora petlje ove četvorke. Pri tome su oba provodnika parice paralelno vezana. Za dužine L, veće ili manje od 425 m, dobijene vrednosti za razliku otpora obračunavaju se prema sledećem obrascu:

$$R_{(425)} = \frac{R_L}{\sqrt{\frac{L}{425}}}$$

4.3 Otpor izolacije

- 4.31 Otpor izolacije između bilo kog provodnika i svih ostalih provodnika spojenih međusobno i sa olovnim omotačem na temperaturi od 20 °C jedne fabričke dužine, ne sme da bude manji od 10.000 m Ω km.

4.4 Dielektrička čvrstoća

- 4.41 Ako se između žila priključi naizmenični napon efektivne vrednosti 500 V (50 Hz) ne sme da nastupi proboj dielektrikuma u vremenu od 2 minuta.
- 4.42 Ako se između žila i olovnog omotača priključi naizmenični napon efektivne vrednosti od 2000 V, (50 Hz), ne sme da nastupi proboj dielektrikuma u vremenu od 2 minuta.

Tabela V

Prečnik provodnika mm	Zvezdasta četvorka		DM četvorka	
	Osnovno kolo nF/km	Fantomno kolo nF/km	Osnovno kolo nF/km	Fantomno kolo nF/km
0,8	34	—	—	—
0,9	34	88	34	54
1,0	35	91	35	55
1,2	35	91	35	55
1,4	38	99	38	60

Tabela VI

Prečnik provodnika mm	Zvezdasta četvorka		DM četvorka	
	Osnovno kolo nF/km	Fantomno kolo nF/km	Osnovno kolo nF/km	Fantomno kolo nF/km
0,8	32,3—35,7	—	—	—
0,9	32,3—35,7	83,3 — 92,4	32,3—35,7	51,3—56,7
1,0—1,2	33,2—36,7	86,14— 95,5	33,2—36,7	52,2—57,7
1,4	36,1—39,9	94,0 —103,9	36,1—39,9	57 —63

4.5 Radni kapacitet

- 4.51 Nazivna vrednost radnog kapaciteta po km osnovnog ili fantomnog kola treba da odgovara tabeli V.
- 4.52 Srednja vrednost radnog kapaciteta osnovnih ili fantomnih kola bilo koje fabričke dužine sme da odstupa od nazivne vrednosti u granicama datim tabelom VI.
- 4.53 Maksimalno odstupanje i srednje odstupanje radnog kapaciteta bilo kog strujnog kola jedne fabričke dužine od srednje vrednosti radnog kapaciteta ne sme da bude veće od vrednosti datih u tabeli VII.

Tabela VII

Zvezdasta četvorka		DM četvorka	
srednja	maksim.	srednja	maksim.
3%	8%	4%	12%

Primedba: Srednja vrednost radnog kapaciteta obračunava se prema relaciji:

$$C_{sr} = \frac{\sum_{l=1}^n C}{n} = \text{srednja vrednost radnog kapaciteta.}$$

Ostupanje srednje vrednosti obračunava se prema relaciji

$$\Delta C_{sr} = \frac{\sum_{l=1}^n (C - C_{sr})}{n} = \text{srednja vrednost}$$

ostupanja gde je C radni kapacitet parice a n broj parica. Ova se vrednost izražava u procentima

$$\Delta C_{sr} (\%) = \frac{\Delta C_{sr}}{C_{sr}} \cdot 100$$

4.6 Dielektrički gubici

4.61 Prema datom odnosu u opštim tehničkim uslovima

$$\frac{G}{\omega C} \leq 0,005$$

radni odvod G bilo koje fabričke dužine kabla odgovarajućeg prečnika provodnika ne sme da pređe vrednosti date u tabeli VIII.

Tabela VIII

Prečnik provodnika mm	Zvezdaste četvorke		DM četvorke	
	Osnovno kolo /uS/km	Fantomno kolo /uS/km	Osnovno kolo /uS/km	Fantomno kolo /uS/km
0,8	0,8	—	—	—
0,9 – 1,0	0,8	2,3	0,8	1,4
1,2	0,9	2,4	0,9	1,5
1,4	0,9	2,5	0,9	1,5

4.7 Kapacitivna nesimetrija

4.71 Vrednosti koeficijenata kapacitivnih sprega K_1 do K_{12} i e_1 do e_3 za fabričke dužine od 425 m, date su u tabeli IX.

Tabela IX

K_1 pF		$K_2 - K_3$ pF		$K_4 - K_{12}$ pF		$e_1 - e_2$ pF		e_3 pF	
sred.	max	sred.	max	sred.	max	sred.	max	sred.	max
75	260	100	680	75	300	200	1000	400	2000

4.72 Za fabričke dužine koje se razlikuju od 425 m, srednja vrednost ΔC_L obračunava se prema sledećem izrazu:

$$\Delta C_L = \Delta C_{425} \sqrt{\frac{L}{425}}$$

a maksimalna:

$$C_{max} = C_{max(425)} \cdot \frac{L}{425}$$

Za fabričke dužine ispod 100 m uzima se isto kao i za 100 m.

ANOTACIJA PREDLOGA STANDARDA IZ OBLASTI TEKSTILNE INDUSTRIJE

Grupa: Trikotažna industrija

Krajnji rok za dostavljanje primedaba: 1 jun 1958.

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju sledeći predlozi jugoslovenskih standarda:

	JUS
Predlog br. 2552 Trikotažni proizvodi za decu do 2 godine	F.D5.010
Predlog br. 2553 Trikotažni proizvodi za decu od 2 do 12 godina	F.D5.011
Predlog br. 2554 Ženski trikotažni proizvodi	F.D5.012
Predlog br. 2555 Muški trikotažni proizvodi	F.D5.013

Ove predloge standarda dostavilo je Saveznoj komisiji za standardizaciju Udruženje tekstilne industrije Jugoslavije.

Predloge je izradila komisija ovlašćena od strane trikotažne industrije, koju su sačinjavali pretstavnici preduzeća:

- »Nada Dimić«, Zagreb,
- Međumurska trikotaža, Čakovec,
- »Šik«, Šoštanj, i
- »Zelengora«, Umka.

Predlozi se odnose na dimenzije trikotažnih proizvoda za odeću i rublje.

Kopije teksta ovih predloga standarda Savezna komisija za standardizaciju dostavila je svima preduzećima trikotažnih proizvoda, glavnim potrošačima, institutima itd., prema spisku koji je Saveznoj komisiji za standardizaciju dostavilo Udruženje tekstilne industrije Jugoslavije.

Interesenti kojima nisu dostavljeni ovi predlozi standarda, mogu se obratiti Saveznoj komisiji za standardizaciju, Beograd, Admirala Geprata 16, sa zahtevom da se i njima dostavi tekst ovde anotiranih predloga.

ANOTACIJA PREDLOGA STANDARDA ZA BOCE, APARATEI PRIBOR ZA TEČNE PLINOVE

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1 juli 1958

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju sledeći predlozi jugoslovenskih standarda:

	JUS
Predlog br. 2556 Čelične posude za tečne plinove. Varene boce za propan-butan od 5 do 11 kp punjenja	M.Z2.510
Predlog br. 2557 Čelične posude za tečne plinove, Varene boce za propan-butan od 15 do 25 kp punjenja	M.Z2.511
Predlog br. 2558 Čelične posude za tečne plinove. Izvlačene boce za propan-butan 1 kp punjenja	M.Z2.515
Predlog br. 2559 Čelične posude za tečne plinove. Izvlačene boce za propan-butan 0,5 kp punjenja	M.Z2.516
Predlog br. 2560 Čelične posude za tečne plinove. Postolja za boce za propan-butan	M.Z2.550

Predlog br. 2561	Čelične posude za tečne plinove. Zaštitna kapa za boce za propan-butan	M.Z2.555
Predlog br. 2562	Čelične posude za tečne plinove. Usadnik boce za propan-butan	M.Z2.560
Predlog br. 2563	Čelične posude za tečne plinove. Delovi boca za propan-butan	M.Z2.565
Predlog br. 2564	Čelične posude za tečne plinove. Delovi boca za propan-butan. Označna pločica i okvir	M.Z2.568
Predlog br. 2565	Čelične posude za tečne plinove. Varene bačve za propan-butan 100, 250 i 500 kp punjenja	M.Z2.710
Predlog br. 2566	Čelične posude za tečne plinove. Vareni rezervoari za propan-butan zapremine 30 i 60 m ³	M.Z2.750
Predlog br. 2567	Vagoni-cisterne. Cisterne za tečni propan-butan, zapremine 12, 30 i 60 m ³	P.P5.710
Predlog br. 2568	Ventili za čelične posude za tečne plinove. Ventili za boce za propan-butan. Glavne i priključne mere	M.C5.450
Predlog br. 2569	Ventili za boce za propan-butan. Propisi za izradu i isporuku	M.C5.750
Predlog br. 2570	Štednjaci, pećnice, rešoi i grejalice za propan-butan. Tehnički propisi za izradu i isporuku	M.R4.610

Ove predloge standarda izradila je komisija Udruženja jugoslovenskih preduzeća za proizvodnju i preradu nafte i plina, i to u sledećem sastavu:

Đorđe Dimitrijević, Udruženje nafte i plina, Beograd,
 Ing. Mirko Žižić, »Naftaplin«, Zagreb,
 Ing. Svetislav Kondić, »Geomašina«, Beograd,
 Ing. Miroslav Lovinčić »Metalna«, Maribor, Rafko Kos,
 »Emajl«, Celje,
 Ing. Stjepan Vukelić, »Vlado Bagat«, Zadar, Rudolf Jurković, »Goran«, Zagreb,
 Ing. Stjepan Najšvender, »Đuro Đaković«, Slav. Brod.

Pozivaju se svi interesenti koji žele da uzmu učešće u diskusiji o ovoj grupi predloga standarda da o tome obaveste SKS, uz napomenu da li žele da im se samo pošalju predlozi standarda u cilju davanja primedaba ili žele i da upute jednog svog predstavnika na sastanak nadležne stručne Potkomisije SKS kada bude pretresena ova grupa predloga standarda.

Obaveštenja treba uputiti na adresu: Svezna komisija za standardizaciju, Beograd, Pošt. fah 933.

IZMENE U JUGOSLOVENSKIM STANDARDIMA PRIVR. JUS B.H0.001-52, PRIVR. JUS B.H9.001-52 I PRIVR. JUS B.H9.002-52

Prvo izdanje jugoslovenskih standarda:

- Ugalj. Opšti uslovi. Privr. JUS B.H0.001-52,
- Ugalj. Uzimanje i obrada uzoraka za ispitivanje. Privr. JUS B.H9.001-52,
- Ugalj. Metode ispitivanja. Privr. JUS B.H9.002-52 potpuno je rasprodato i u pripremi je drugo izdanje. U ovom izdanju uvodna klauzula, koja se je nalazila u pomenutim standardima, delimično je skraćena i glasi:

»Ovaj privremeni standard donet je kratkim putem, da bi se zadovoljile bitne potrebe naše privrede. Važenje ovog standarda počinje od 1 januara 1952.«

Umoljavaju se svi korisnici prvog izdanja pomenutih standarda da gornju izmenu unesu u svoje primerke.

I S P R A V K A

U biltenu »Standardizacija« br. 1 — januar 1958 god. potkrale su se izvesne štamparske greške u rubrici »Objavljeni jugoslovenski standardi« na str. 25, 26 i 28, pa tačni tekstovi treba da glase:

Objavljeni jugoslovenski standardi**Službeni list FNRJ br. 29/57**

JUS B.B8.001 Ispitivanje postojanosti prirodnog kamena na mrazu	1 prim. din.
JUS K.G5.250 Odvijači krstasti	30.—

Službeni list FNRJ br. 37/57

JUS P.J1.902 Komore pregrejača od sivog liva za lokomotivske kotlove — Tehnički propisi za izradu i isporuku	90.—
---	------

Službeni list FNRJ br. 2/58

JUS C.K1.021 Železnički gornji stroj. Šine težine iznad 20 kg/m. Oblik, mere i statičke veličine	70.—
---	------

MEĐUNARODNA STANDARDIZACIJA PRIMLJENA DOKUMENTACIJA

Pregled važnijih dokumenata koje je Savezna komisija za standardizaciju primila od sledećih organizacija:

Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO), i
Međunarodne elektrotehničke komisije (IEC).

Ova dokumentacija predstavlja pojedine faze rada, čiji je krajnji cilj donošenje međunarodnih preporuka sa područja standardizacije.

Preporučuje se zainteresovanim da koriste ovu dokumentaciju uvidom u prostorijama Savezne komisije za standardizaciju, ili putem izrade fotokopija ili mikrofilmova, a po posebnom pismenom traženju, uz obavezu plaćanja troškova foto- ili mikrofilmske reprodukcije.

ISO/TC 6 Papir

Izevštaj o radu u 1957 god.

ISO/TC 8 Pomorska brodogradnja

Izevštaj o radu u 1957 god.

ISO/TC 29 Sitan alat

Dnevni red VIII zasedanja, koje će se održati od 21—25 aprila 1958 god. u Berlinu.
Izveštaj o radu u 1957 god.

ISO/TC 41 Remenice i remenje (uklj. i klinasto)

Izveštaj o radu u 1957 god.

ISO/TC 43 Akustika

Predlog preporuke ISO br. 201 »Izražavanje fizičke i subjektivne jačine zvuka ili šuma«.

Privremeni dnevni red IV zasedanja u Štokholmu od 14—18 jula 1958 god.

ISO/TC 46 Dokumentacija

Izveštaj o radu u 1957 god.

ISO/TC 55 Rezana građa četinara (dimenzije i greške)

Izveštaj o radu u 1957 god.

ISO/TC 71 Beton i armirani beton

Izveštaj o radu u 1957 god.

ISO/TC 77 Azbestno-cementni proizvodi

Dnevni red III zasedanja, koje će se održati od 12—15 maja 1958 god. u Beču.
Izveštaj o radu u 1957 god.

ISO/TC 79 Laki metali i njihove legure

Izveštaj o radu u 1957 god.

ISO/TC 84 Medicinski špricevi i injekcione igle

Zapisnici sa sastanka od 16—19 dec. 1957 u Parizu.

ISO/TC 85 Nuklearna energija

Izveštaj o radu u 1957 god.

ISO/TC 87 Pluta

Predlozi delokruga i programa rada.

IEC/TC 2 Rotacione mašine

Utvrđivanje korisnosti električnih rotacionih mašina. Upućeno na saglasnost po šestomesečnom pravilu sa rokom 30 jul 1958 god.

IEC/TC 15 Izolacioni materijali

I.E.C. publikacija 93 — Preporučene metode za merenje poprečnog i površinskog otpora električnih izolacionih materijala. Prvo izdanje 1958 god. Cena 6 šv. fr.

IEC/TC 17 Prekidači

Predlog za odeljak IV publikacije 56.

Predlog za dodatak odeljku I publikacije 56.

Predlog za odeljak V publikacije 56.

Svatri predloga upućena su na saglasnost po šestomesečnom pravilu sa rokom 16 jul 1958 god.

Predlog IEC pravila za prekidače niskog napona.

Na diskusiji do 31 maja 1958 god.

IEC/TC 39 Elektronske cevi

Zapisnik sa sastanka komiteta održanog od 1 do 3 oktobra 1958 god. u Cirihi.

IEC/TC 40 Sastavni delovi elektronskih uređaja

Zapisnik sa sastanka komiteta održanog 12 oktobra 1957 god. u Cirihi.

Zapisnik sa sastanka potkomiteta za kondenzatore i otpornike koji je održan od 8 do 11 oktobra 1957 god. u Cirihi. Zapisnik sa sastanka potkomiteta za klimatska i mehanička ispitivanja koji je održan od 4 do 7 oktobra 1957 god. u Cirihi.

PREGLED PRIMLJENIH VAŽNIJIH INOSTRANIH STANDARDA

Ova rubrika obuhvata pregled važnijih inostranih standarda primljenih u standardoteci Savezne komisije za standardizaciju, koja već ima vrlo obimne zbirke inostranih standarda skoro svih zemalja sveta. Stručnjaci, zainteresovane ustanove i preduzeća mogu da koriste sve ove standarde u samoj standardoteci SKS. Za eventualnu nabavku originalnih standarda iz inostranstva svaki interesent, bez razlike, treba da se obrati Saveznoj komisiji za standardizaciju (Beograd, Admirala Geprata br. 16), s obzirom na postojeći sporazum po kome inostrane organizacije za standardizaciju šalju svoje standarde u inostranstvo samo po preporuci nacionalne organizacije za standardizaciju odnosno zemlje. U konkretnom traženju, upućenom Saveznoj komisiji za standardizaciju, interesenti treba da se obavežu da će troškove nabavke standarda nadoknaditi u dinarima preduzeću »Jugoslovenska knjiga« — Beograd, Terazije 27, sa kojim već postoji sporazum u tom pogledu, ili nekom drugom preduzeću koje je ovlašćeno da vrši uvoz knjiga, a na koje interesent ukaže u svom zahtevu. Ukoliko isporuka usledi preko nekog drugog preduzeća, neophodno je priložiti i saglasnost tog preduzeća za izvršenje plaćanja u devizama inostranom isporučiocu.

Bugarska	BDS	Japan	JIS
V. Britanija	BS	Belgija	NBN
Sovj. Savez	GOST	Austrija	ÖNORM
Čehoslovačka	ČSN	Poljska	PN
Nemačka	DIN	Italija	UNI

DK 536 — Temperatura

BS 2840-57	Maksima i minima — termometri za opšte potrebe.
BS 2843-57	Termometar sa etanolom u metalnom štitniku.
BS 2877-57	Određivanje tačke kapanja mineralnih masti.

DK 547 — Organska hemija

GOST 7527-55	Sumporno plavo (organska boja).
--------------	---------------------------------

DK 549 — Minerografija

PN-57 C-8403	Natrijum sulfid, topljen, tehnički.
ČSN 44 1654-55	Elementarni grafit

DK 551.1 — Meteorologija

BS 2841-57	Higrometar sa vlažnom i suvom kuglom za opšte potrebe.
BS 2842-57	Higrometar vrteška (srednje veličine).

DK 552 — Mineralogija

GOST 3226-57	Kaluparske gline.
--------------	-------------------

DK 553 — Nauka o rudama

ČSN 44 1654-56	Olovno-cinkove rude. Metode hemiske analize.
----------------	--

DK 615 — Medicinski materijal

BS 2805:1957	Medicinski instrumenti. Klešta za hvatanje.
BS 2905:1957	Medicinski instrumenti. Klešta.

DK 621.6 — Cevovodi

GOST 71-55	Gumene cevi sa tekstilnim umetkom za gasove.
GOST 85-55	Gumene cevi sa tekstilnim umetkom za usisavanje i pritisak (spiralna).
GOST 1330-55	Gumene cevi sa tekstilnim umetkom za tečnosti.
GOST 1335-51	Gumene cevi sa tekstilnim umetkom za vazdušne kočnice za vozila za podzemne železnice, tramvaje i železnice.
GOST 8496-57	Gumene cevi sa tekstilnim umetkom i metalnom spiralom.

DK 621.9 — Alati

GOST 3009-45	Učvršćenje alata čivijom.
GOST 3725-1955	Središna gnezda od 60°.
DIN 6366-57	Stezni alat. Prstenasti povlačač za trnove za nasadna glodala.
DIN 28 671-57	Mašinski pravi noževi sa pločicama od tvrdog metala.
DIN 28 672-57	Mašinski savijeni noževi sa pločicama od tvrdog metala.
DIN 28 675-57	Mašinski noževi pravi za finu obradu sa pločicama od tvrdog metala.
DIN 28 676-57	Mašinski noževi za postrano sečenje sa pločicama od tvrdog metala.
DIN 28 677-57	Mašinski čeonni noževi sa pločicama od tvrdog metala.
DIN 28 678-57	Mašinski savijeni noževi za finu obradu sa pločicama od tvrdog metala.
DIN 680-57	Mašinski savijeni bočni noževi sa pločicama od tvrdog metala.
DIN 28 681-57	Mašinski noževi za usecanje sa pločicama od tvrdog metala.
JIS B 4404-56	Cilindrični razvrtači sa koničnim i šiljastim vrhom, sa koničnom drškom.
JIS B 4645-55	Račva za sečenje navoja.
DK 622 — Rud. tehnika	
GOST 8229-56	Rudnički vagoneti sa pričvršćenim sandukom.
GOST 8230-56	Rudnički vagoneti sa prevrnutim sandukom.
GOST 8451-57	Vagoneti za prevoženje ljudi u rudnicima po kosim oknima.
DK 629.12 — Brodovi	
PN-54 W-81023	Premazi za brodove. Antikorozijske boje za podvodnu zaštitu čeličnih površina.
PN-54 W-81024	Premazi za brodove. Zaštitna boja Nr. 1 za podvodnu zaštitu drvenih površina.

DK 631 — Poljoprivredne mašine, oruđa

BDS 2418-56	Mlin za mlevenje maslina.
BDS 2486-56	Traktori kultivatori.
BDS 2487-56	Korpusi za traktorne plugove.
BDS 2572-56	Plugovi i traktorske i konjske zaprege.
BDS 2573-56	Traktorski plugovi za ljušćenje strnjike.
GOST 1053-56	Zupci vršalica i kombajna.
GOST 4396-55	Traktorski plugovi — tehnički uslovi.
GOST 7235-54	Traktorski plugovi — tehnički uslovi.
GOST 7868-56	Cilindrični zupci iz tvrde legure za kombajne.
ČSN 47 3002-56	Sejačice — terminologija.
ČSN 47 3003-56	Nazivi glavnih delova sejačice.
PN-55 C-87010	Poljoprivredna gnojiva. Azotno đubrivo 20,5%.
PN-55 C-87017	Poljoprivredna gnojiva. Natrijumova šalitra za njive 15,5%.
PN-56 R-65615	Seme seradele — superlita.
PN-57 R-58017	Oblici plugova.

DK 633 — Gajenje biljnih kultura

GOST 3713-56	Duvan u listovima za cigare — nefermentiran.
GOST 5947-55	Seme pamuka u tehničke svrhe.
GOST 7326-55	Heljda.
GOST 7758-55	Pasulj za jelo.
GOST 7778-55	Seme čaja — setveni kvalitet.
GOST 8127-56	Proso za slad u proizvodnji špiritusa.

DK 634 — Voćarstvo

GOST 937-56	Sok od paradajza — konzerve.
GOST 1750-56	Sušeni plodovi voća — metode ispitivanja.
GOST 7960-56	Pire od voća i jagoda — konzerve.
GOST 7961-56	Pire od spanaća i kiseljaka (Rumex).
GOST 8069-56	Plodovi jabučastog voća smrznuti.
GOST 8070-56	Plodovi koštičavog voća — zamrznuti.
GOST 8071-56	Smrznute jagode.
GOST 8460-57	Sirupi i praškovi iz biljnih sirovina.

KD634.9 — Šumska privreda

ČSN 48 2361-56	Snežne jame kod šumskih gazdinstava.
----------------	--------------------------------------

DK 635 — Povrtarstvo

BDS 430-53	Paradajz.
BDS 434-53	Paprika.
BDS 435-53	Luk (crni-crveni) za izvoz.
BDS 532/51	Paradajz za preradu.
BDS 798-52	Plavi patlidžan.
BDS 882-52	Paprika za preradu.
BDS 905-52	Kupus.
BDS 940-54	Grašak u mahunama.
BDS 1352-53	Krastavci.
BDS 1708-54	Karfiol (cvetača).
BDS 1709-54	Mrkva stona.
BDS 1725-54	Repa.
BDS 2089-55	Bob (krupni).
BDS 2111-55	Repica.

BDS 2112-55

BDS 2180-55

BDS 2318-55

BDS 2375-56

BDS 2422-56

BDS 2456-56

BDS 2474-56

BDS 2475-56

BDS 2477-56

BDS 2479-55

BDS 2614-56

GOST 1725-54

GOST 1726-54

DK 636 — Živinarstvo

BDS 2532-56

BDS 2533-56

DK 637 — Proizvodi od domaćih životinja. Mleko, sir, jaja, meso.

GOST 608-56

GOST 3136-56

GOST 5283-56

GOST 5284-56

GOST 8616-56

GOST 7987-56

GOST 7988-56

GOST 7989-56

GOST 7990-56

GOST 7991-56

GOST 7992-56

GOST 7993-56

GOST 8003-56

GOST 8235-56

GOST 8251-56

GOST 8286-57

ČSN 57 0656-55

ČSN 56 2770-57

ČSN 56 2935-57

ČSN 57 0650-57

ČSN 57 0660-57

ČSN 57 0710-57

ČSN 57 0871-57

ČSN 57 0872-57

ČSN 57 0950-57

ČSN 57 0960-57

ČSN 57 0970-57

ČSN 57 1133-56

ČSN 57 1134-56

ČSN 57 1135-56

ČSN 57 1171-56

ČSN 57 1172-56

ČSN 57 1210-56

ČSN 57 1211-56

ČSN 57 2350-56

ČSN 57 6361-57

ČSN 57 6390-57

ČSN 580314-

Mlada stona mrkva.

Plavičasti crveni kupus.

Mladi luk (crni-crveni).

Grašak u mahunama za preradu.

Krastavci za konzerviranje.

Spanać.

Paradajz za izvoz.

Paprika za izvoz.

Grašak u mahunama za izvoz.

Kupus za izvoz.

Poriluk (praziluk).

Sveži paradajzi.

Sveži krastavci.

Kokoš »beli leghorn«.

Kokoš »rodajland«.

Kokošije file u želeu.

Prirodno ukišeljeno mleko.

Kuvana govedina u sopstvenom sosu.

Dinstovana govedina.

Tvrđi sirevi.

Gulaš goveđi i ovči.

Prženi mozak.

Prženo meso — konzerva.

Bubrezi u sosu od paradajza — konzerva.

Kokošiji ragu u želeu — konzerva.

Soljeno prženo svinjsko meso.

Jezik u želeu — konzerva.

Kefir.

Poljske gljive.

Marinirane i kuvane gljive.

Kaša s mesom.

Pavlaka iz stočarskih gazdinstava.

Dvopek.

Šećerna kaša s mlekom (u prahu).

Mlaćenica.

Pavlaka.

Mleko s kakaom.

Lakton.

Relaktor.

Omleti od jaja u prahu.

Bela kafa sa kavovinama i šećerom (suva).

Malkao (mlečni proizvod u prahu).

Desertni sir.

Sir — romadur.

Sir »zlato«.

Sir moravski bolnik.

Sir edamski.

Sir kamembert.

Sir niva.

Smrznuta jaja.

Sušeni teleći želudac.

Veštačka creva od lepka.

Rafinovano ulje za jelo. Propisi kvaliteta.

DK 641 — Sredstva za ishranu

ČSN 58 3631-57	Jetra sa pirinčom.
ČSN 58 3632-57	Jetra sa knedlama.
ČSN 58 3633-56	Gušćije meso sa knedlama.
ČSN 58 3634-57	Mozak sa knedlama.
ČSN 58 3635-56	Palačinke iz jaja.
ČSN 58 3636-56	Nokle od krupicevog.
ČSN 58 3637-57	Valjušci od omleta isprženi.
ČSN 58 3638-56	Valjušci u vidu palačinki.
ČSN 58 3639-56	Nokle spravljene od pšeničnog brašna, jaja, masti i mleka.

DK 661 — Hemiski proizvodi u užem smislu

BDS 2867-57	Kupri sulfat za galvanizaciju.
BD 2868/57	Kadmijumove anode i kadmijum oksid za galvanizaciju.
PN-57 C-81023	Suve boje. Oker.
PN-56 C-84036	Neorganski proizvodi. Tečni hlor.
PN-57 C-84043	Neorganski proizvodi. Cink sulfat, tehnički.
PN-56 C-84046	Neorganski proizvodi. Hlorovodična kiselina, tehnička.

DK 662 — Goriva, eksplozivi

BS 2869-57	Dizelgoriva i druga goriva.
GOST 180-56	Antracit donjeckog bazena. Glavartem ugalj. Tehnički uslovi.
GOST 205-56	Ugljevi donjeckog bazena. Glavartem ugalj. Tehnički uslovi.
GOST 220-56	Ugljevi donjeckog bazena. Glavstaljin ugalj. Tehnički uslovi.
GOST 222-56	Antracit donjeckog bazena. Kombinat Rostov-ugalj. Tehnički uslovi.
GOST 238-56	Ugljevi donjeckog bazena. Kombinat Rostov-ugalj. Tehnički uslovi.
GOST 243-56	Ugljevi i antracit donjeckog bazena. Glavdonbas-antracit. Tehnički uslovi.
GOST 278-54	Treset. Metoda za pripremu analitičkih uzoraka, određivanje sadržaja vlage i pepela.
GOST 392-56	Ugljevi donjeckog bazena. Glavvorošilov-grad. ugalj, Tehnički uslovi.
GOST 537-56	Ugljevi donjeckog bazena. Koncentrat fabrika za obogaćivanje uglja. Tehnički uslovi.
GOST 1308-56	Ugljevi kombinata Sredazugalj i trusta Kirgizugalj. Tehnički uslovi.
GOST 1932-54	Kameni ugljevi i koks. Metoda za određivanje sadržaja fosfora.
PN-57 C-04531	Kameni i mrki ugalj. Određivanje nasipne težine.
GOST 2059-54	Kameni ugljevi i antracit. Ubrzana metoda za određivanje sadržaja sumpora.
GOST 2961-56	Ugljevi Norilskog kombinata. Tehnički uslovi.
GOST 5511-56	Ugljevi kombinata Karagandaugalj. Tehnički uslovi.
GOST 5984-51	Eksplozivni materijali. Metoda određivanja brizantnosti.
GOST 5105-57	Kameni i mrki ugljevi i antracit. Metoda za uzimanje i obradu uzoraka kod utovara za laboratoriska ispitivanja.

GOST 6114-57

GOST 6196-54

GOST 6254-54

GOST 6599-53

GOST 7140-54

GOST 7299-57

GOST 7574-55

GOST 8012-56

GOST 8014-56

GOST 8064-56

GOST 8066-56

GOST 8204-56

GOST 8295-57

GOST 8300-57

GOST 8301-57

GOST 8452-57

GOST 8453-57

GOST 8455-57

GOST 8456-57

GOST 8472-57

GOST 8507-57

ČSN 44 1470-55

ČSN 65 6192-

DK 664 — Namirnice u čvrstom stanju

GOST 21-57

ČSN 56 1018-57

ČSN 57 1502

PN-55 A-74008

PN-55 R-74016

DK 665 — Ulja

PN-55 C-96071

ČSN 65 6167

DK 667 — Bojila

PN-56 C-81001

PN-54 W-81020

BS 2876:57

Briketi uglja. Metoda za uzimanje uzoraka i za ispitivanje.

Detonirajući štapin.

Detonatorske kapisle No. 8.

Dinitronaftalin.

Eksplozivni materijali. Metoda ispitivanja sigurnosti protiv paljenja metansko-vazdušne smeše i ugljene prašine.

Briketi od mrkih ukrajinskih ugljeva. Tehnički uslovi.

Kapisle za inicijalno paljenje srednje veličine za lovačke patrone »CBO«.

Ugljevi kombinata Gruzugalj za pečenje cigle. Tehnički uslovi.

Ugljevi kombinata Gruzugalj za krečane. Tehnički uslovi.

Dimni barut. Metoda određivanja veličine zrna baruta.

Dimni barut. Metoda određivanja prave gustine.

Koks od kamenog uglja za cevne peći obojene metalurgije. Tehnički uslovi.

Grafit »P«.

Ugljevi Srednje Azije za krečane. Tehnički uslovi.

Ugljevi Srednje Azije za pečenje cigle. Tehnički uslovi.

Ugljevi kombinata Ukrburugalj za pečenje cigle. Tehnički uslovi.

Ugljevi kombinata Ukrburugalj za prašinstvo sagorevanje u stacionarnim kotlovskim uređajima. Tehnički uslovi.

Ugljevi lavovsko-volinjskog reona za komunalne potrebe. Tehnički uslovi.

Ugljevi lavovsko-volinjskog reona za prašinstvo sagorevanje u stacionarnim kotlovskim uređajima.

Treset gorivi. Metode za uzimanje uzoraka radi određivanja podsortimana.

Ugljevi Urala za pečenje gline. Tehnički uslovi.

Briketi od koksa i mrkog uglja, briketnica Karolina.

Pogonska tečna goriva — benzin. Neisparljivi ostatak.

Šećer u kristalu.

Hleb pšenični »graham«.

Mlečni šećer, rafinovani. Propisi kvaliteta.

Otpaci posle čišćenja semena.

Mineralne primese u semenu.

Proizvodi od nafte. Mašinska ulja.

Proizvodi nafte. Temperatura stinjanja.

Laneni firnis.

Premazi za brodove. Metode ispitivanja.

Pigmenti u prahu za umetničke potrebe.

DK 669 — Čelik		GOST 7739-55	Sintetička guma butadien nitrilna.
PN-55 H-84032	Valjani čelici. Klasifikacija.		
DK 675 — Industrija kože. Krznarstvo		DK 685 — Obućarstvo	
GOST 1903-54	Koža za donji deo obuće. Cele kože i polutke.	GOST 447-57	Cokule za vojsku i mornaricu.
GOST 8439-57	Ovčije krzno za galanteriju.	GOST 7695-55	Duboke cipele od konjske kože za masovnu potrošnju.
DK 677 — Tekstilna industrija		DK 681 — Optički instrumenti	
GOST 6611-55	Tekstilna pređa. Metoda ispitivanja.	DIN 58 725-57	Optičke mašine. Kuglaste čivije.
GOST 7120-55	Vunene tkanine za civilnu odeću.	DIN 58 272-57	Optičke mašine. Kuglaste čivije.
GOST 7130-54	Pamučno platno za cirade. Asortiman i tehnički uslovi.	DIN 683 — Bravarstvo	
GOST 8488-57	Gruba vuna. Razvrstavanje u vrste i kvaliteta.	ÖNORM B 5350-56	Ukopane brave za jedno- i dvo krilna vrata.
DK 678 — Tvrda guma		ÖNORM B 5352-56	Ukopane brave sa šipom za jedno i dvo krilna vrata.
GOST 426-57	Guma. Metoda ispitivanja na habanje na mašini tipa Graveli.	ÖNORM B 5353-56	Ukopane brave za jednokrila vrata.
GOST 7338-55	Tehničke gumene ploče.	ÖNORM B 5361-56	Ukopane brave sa skakavicom za jedno i dvokrila vrata.

Objavljeni jugoslovenski standardi

Službeni list FNRJ br. 1/58

1 prim. din.

JUS N.E3.005	Grla za sijalice sa navojem. Tehnički propisi za izradu — — — — —	270.—
JUS N.E3.009	Podnožje za ispitivanje zagrevanja kontakta — — — — —	30.—
JUS N.E3.010	Položaj košuljice sa navojem u odnosu na središnji kontakt na grlima E 14, E 27 i E 40. — — — — —	30.—
JUS N.E3.011	Granično merilo »ide« za navoj na grlima E 10, E 14, E 27 i E 40 — — — — —	30.—
JUS N.E3.012	Granično merilo »ne ide« za navoj na grlima E 10, E 14, E 27 i E 40 — — — — —	30.—
JUS N.E3.020	Granično merilo za proveravanje da li se postiže kontakt na grlima E 27 — — — — —	30.—
JUS N.E3.021	Granično merilo za proveravanje da li se postiže kontakt i da li je obezbeđena zaštita od slučajnog dodira na grlima E 27 — — — — —	30.—
JUS N.E3.022	Granično merilo za proveravanje da li je obezbeđena zaštita od slučajnog dodira pri uvrtanju sijalica u grla E 27 — — — — —	30.—
JUS N.E3.025	Granično merilo za proveravanje da li se postiže kontakt na grlima E 40 — — — — —	30.—
JUS N.E3.026	Granično merilo za proveravanje da li se postiže kontakt i da li je obezbeđena zaštita od slučajnog dodira na grlima E 40 — — — — —	30.—
JUS N.E3.030	Granično merilo za rupe na osnovi zidnih grla — — — — —	30.—

Štampanje završeno 20 marta 1958